Posebna izdaja ob 8. uri zjutraj.

Posamezna številka 30 vinarjev.

Štev. 265. V Ljubljani, v nedeljo, dne 17. novembra 1918. Leto XLVI.

Velja po pošti: za celo leto naprej .. K 60·— za en mesec „ .. „ 4.50 za Nemčijo celoletno . „ 55·— za ostalo inozemstvo . „ 60·—

V Ljubljani na dom Za celo leto naprej .. K 48·— za en mesec „ .. K 4·— V upravi prejeman mesečno „ 3·50

Sobotna izdaja: Za celo leto ..... K 10·— za Nemčijo celoletno . „ 12·— za ostalo inozemstvo . „ 15·—

SLOVENEC

Inserati: Enostolpna petitvrsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor) za enkrat .... po 50 v za dva- in večkrat . „ 45 „ pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru. Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano: Enostolpna petitvrsta K 1·

Izhaja vsak dan izvzemši nedelje in praznike, ob 3. uri pop. Redna letna priloga vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 56.

Suverenost Jugoslavije priznana.

Celo jugoslovansko brodovje ostane naša last. — Jugoslovanska torpedovka plove pod narodno trobojnico. — Svobodna jugoslovanska trgovska plovba po morju. — Proglasitev mažarske republike. — Američani zasedli Metz in Strassburg.

Zagreb, 17. novembra ob 2. uri ponoči. Dr. Ante Tresić-Pavičić se je vrnil s Krfa s francoskim destrojenom »Facalava«, ki mu ga je dal na razpolago poveljnik ententinega in ameriškega brodovja v Sredozemskem morju, admiral Cauchet, **ker je dr. Tresić-Pavičić dobil brzojavni poziv od srbskega prestolonaslednika Aleksandra, naj pride takoj v Belgrad.**

V petek zvečer je dr. Tresić-Pavičićdošel na Reko in od tam takoj odpotoval v **Zagreb,** kamor je prišel včeraj zjutraj, da poroča Narodnemu veču o delovanju delegacije na Krfu. Njegova tovariša Bukšek in dr. Čok se vračata z našo torpedovko št. 77, **ki plove pod narodno trobojnico. Spremlja jo francoska torpedovka radi varnosti eventuelnega napada od strani Italijanov.**

Poročilo dr. Tresića je Narodna vlada vzela na znanje in izrekla njemu in tovarišema zahvalo na doseženem uspehu. Podrobnosti razgovora se dosedaj še ne morejo objaviti, vendar pa se lahko pove, da je **ententin zbor v Versaillesu sporočil admiralu, da odstopa od obeh točk premirja z bivšo avstro-ogrsko monarhijo, ki se nanašata na brodovje. Ker je brodovje prešlo v last Jugoslovanov, sta obe tozadevni točki brezpredmetni. Antanta ne zahteva izročitve niti ene ladje, tako da ostane brodovje v celoti naše.**

S tem, da je ententa priznala puljski ugovor, ki ji je bil izročen od naših odposlancev, ne kot zastopnikov Avstro-Ogrske, marveč kot zastopnikov lastne suverene države, je priznala tudi našo bojno zastavo na morju.

Tako je suverenost naše države popolnoma priznana v dveh slučajih. Vprašanje suverenosti naše zastave enako tolmači tudi sam vrhovni poveljnik ententinega brodovja, ki kljub italijanski prepovedi pusti, da naša bojna ladja torpedovka št. 77 plove pod našo trobojnico, pripravljen, da jo s svojo ladjo brani proti vsakemu napadu.

Naši delegati so izposlovali tudi svobodo trgovske plovbe po morju, tako da bo mogoče Primorje preskrbovati z živežem.

Dr. Tresić-Pavičić je obiskal tudi angleškega, ameriškega in italijanskega admirala na Krfu ter je imel ž njimi važne razgovore. Obiskal je nadalje vse ententine ministre, ki so akreditirani pri srbski vladi na Krfu ter je pri vseh dobil vtis največje prijaznosti in simpatije za naš narod in našo stvar. Dr. Tresić-Pavičić bo pozneje vse natanko opisal.

—::—

Američani pridejo danes na Reko.

Reka, 17. nov. ob 2. uri zjutraj. Pogajanja med Italijani in hrvaškimi oblastmi so se včeraj ves dan vršila in se bodo danes nadaljevala. **Danes dopoldne se bo na Reki izkrcal bataljon ameriških vojakov.**

Boj med tržaškimi Lahi in laškimi vojaki.

LAHI OBETAJO ŽIVILA, A JIH SAMI NIMAJO.

Reka, 17. nov. Reški župan dr. Vio, ki se nahaja na agitaciji v Rimu, je sporočil, da bo Italija poslala živila za reške Italijane. Italijanski vojaki pa izjavljajo, da sami nimajo kaj jesti. **V Trstu so italijanske čete rekvirirale štiri vagone živil. Vsled tega je prišlo do spopada med tržaškimi Italijani in italijanskim vojaštvom. Ubiti so bili 4 italijanski vojaki.** Ta dogodek jasno pove, koliko je verjeti poročilu župana dr. Via.

Narodni svet za Medmurje.

Zagreb, 17. nov. Včeraj se je Narodni odbor za Medmurje izpopolnil z novimi člani, ki bodo takoj pričeli z obširno agitacijo v Medmurju.

Srbi v Temešvaru.

Zagreb, 17. nov. Včeraj dopoldne so prišle prve srbske čete v Temešvar. Jutri dospe tja srbska vojska, močna 2 diviziji s francoskim in angleškim topništvom.

Generalno poštno ravnateljstvo.

Zagreb, 17. nov. Snuje se generalno ravnateljstvo za pošto.

Posl. Hrvoj izstopil iz Starečvićeve stranke prava.

Zagreb, 17. nov. Narodni zastopnik Dragotin Hrvoj je izstopil iz Starčevićeve stranke prava in vstopil v Radičevo kmečko stranko.

Slovesna proglasitev republike v Budimpešti.

Narodna skupščina.

Budimpešta, 16. nov. Ob 11. uri je celokupni narodni svet v spremstvu vseh članov kabineta med viharnimi eljen-klici prišel v dvorano.

Predsednik narodnega sveta Janos Hock je otvoril zborovanje z vznesenim nagovorom, v katerem je kazal na važno poslanstvo, katero je mali ogrski narod vedno izpolnjeval, kadar mu je bilo zapadno civilizacijo ščititi pred navalom z vzhoda. Izza Mohača, je predsednik nadaljeval, je bil ta ubogi ogrski narod suženj nemškega cesarstva. Od tedaj se je naša zemlja smatrala za torišče, pripravno za štiri strašne vojne. Izropavali in izrabljali so nas in nas vrhutega še ponižavali. Pred enim stoletjem je na ogrskih tleh plapolal prapor francoske svobode. Tedaj je veliki Napoleon izdal svojo šenbrunsko proklamacijo. Francija naj bi nikdar ne pozabila, da je njen veliki sin obljubil ogrskemu narodu neodvisnost in svobodo in da je izjavil, da bi združitev z Avstrijo za Ogrsko bila največja nesreča. Kri Ogrov je tekla samo za interese avstrijskih dednih dežela. Ogrska je to vedno vedela, ni pa imela moči dovolj, da bi stopila v boj. Ko je leta 1848. čez Evropo zaplul nov val svetovne svobode, ki je izšel iz Francije, je tudi Ogrska razpela trobojnico svobode. Tedaj je Ogrska doživela velik politični in gospodarski preustroj in čez noč so se v prah zvalile stoletja stare trdnjave: odpravilo se je gospodstvo fevdalstva. Tedaj se je skoro istočasno kakor na Francoskem izklicala državna neodvisnost Ogrske, osamosvojitev Ogrske ter detronizacija Habsburžana in se je proklamirala prva ogrska republika. (Viharni eljen-klici in pritrjevanje.) Ko je potem zveza cesarjev Ogrsko zopet strmoglavila, je Ogrska šele po desetletja dolgem trpljenju prišla do tega, da zopet vzpostavi ustavo, in Ogrska je bila prisiljena podpirati politiko velesile avstrijskega cesarstva. Namen tega cesarstva je bil nas narediti za sužnje in po tem potu so nas tudi pognali v zvezo z Nemčijo. Ta strašna svetovna vojna, ki je pomorila cvet našega naroda, je naš narodni razvoj in našo kulturo vrgla za desetletja nazaj. V tej kupolski dvorani dobi srčni utrip ogrskega naroda svoj izraz, zakaj v tej dvorani hočemo naznaniti vsemu svetu, da se je ogrski narod otresel jarma. Stari sistem je odpravljen, narod zahteva svojo svobodo, dobiti mora domovino in zemljo. Strt je militarizem, ki je človeštvo gnal v mesnico. Sledi mu splošno razoroženje. Bojevniki, ki so izkrvaveli na bojišču, niso umrli zastonj. — Govornik je končal s kratko molitvijo k Vsemogočnemu, naj se ščiti bodočnost Ogrske. Govor so zborovalci sprejeli z viharnimi eljen-klici in s klici: Živio republika!

Nato je zapisnikar Jurij Nagy prečital nastopni predlog:

Po volji naroda je ogrski narodni svet sklenil:

Člen I.: **Ogrska je od vseh drugih dežel neodvisna in samostona ljudska republika.**

Člen II.: Ustavo ljudske republike določi ustavotvorna narodna skupščina, sklicana na temelju nove volilne pravice. Poslanska in magnatska zbornica ogrskega državnega sveta sta razpuščeni in sta nehali biti.

Člen III.: Dokler ne ukrene ustavotvorna narodna skupščina drugače, opravlja vrhovno državno oblast ljudovlada, ki ji predseduje Mihael Karolyi, ob podpori izvrševalnega odbora ogrskega narodnega sveta.

Člen IV.: Ljudovlada mora nujno izdelati ljudske zakone, in sicer: 1. o splošni, enaki, neposredni in tudi ženskam dani volilni pravici v narodno skupščino, v municipije in občine; 2. o svobodi tiska; 3. o ljudskem porotnem sodstvu; 4. o društveni in zborovalni svobodi; 5. o razdelitvi tal kmetovalcem. Ljudovlada mora te zakone v moč spraviti čim prej in jih uveljavljati.

Člen V.: Določbe, ki nasprotujejo v predstoječem navednim, izgube svojo moč, vse ostale jo obdrže.

V Budimpešti, 16. nov. 1918.

Janos Hock,
predsednik Narodnega sveta.

Dr. Jurij Nagy,
zapisnikar.

O tem predlogu se je glasovalo točkoma. **Skupščina ga je sprejela soglasno in z navdušenimi vzkliki.**

Nato je izpregovoril ministrski predsednik grof Karolyi, za njim je govoril minister Kunfi. Za tem se je seja zaključila.

Med tem ko se je v kupolski dvorani vršila seja, je voditelj socijalnih demokratov Dezider Bokanyi raz balkon parlamenta več nego stotisočglavi množici, ki se je bila nabrala na trgu pred parlamentom, naznanil sklep, ki ga je bila storila narodna skupščina. Zbrani narod je oznanilo sprejel z viharnimi eljen-klici. Red je bil ves čas slavlja vzoren.

Američani zasedli Metz in Strassburg.

Monakovo, 16. nov. V ponedeljek so došle ameriške čete v Strassburg in Metz. Pri predaji obeh trdnjav sta bila navzoča predsednik Poincare in generalissimus Foch.

Monakovo, 16. nov. Ameriške čete so zasedle Longwy in Bryey.

Wiljem II. bi se rad naselil na Krfu.

Monakovo, 16. nov. Bivši nemški cesar Viljem II. je izrazil željo, da bi se smel naseliti na Krfu. Angleži so opustili zahtevo po izročitvi cesarja Viljema, pač pa zahtevajo francoski listi izročitev bivšega bavarskega prestolonaslednika Ruperta.

Ententa za združitev Rusije

Kijev, 13. nov. (K. u.) »Kijewskaja Mysl« javlja: V Jassyju se je pri pogajanjih med entento in zastopniki ruskih posamnih držav pokazalo, da želi ententa združitev Rusije v obliki federativne države. Priznanje Ukrajine kot neodvisne države se je odklonilo. Nemške čete smejo ostati v deželi dotlej, ko se ustanovi ukrajinska armada.

SMRTNA KAZEN ZA PLENJENJE.

Dunaj, 16. nov. Državni svet je izdal oklic na prebivalstvo, v katerem pravi, da so plenitve najhujši zločin. Kdor bo zasačen, bo brez usmiljenja usmrčen. Kdor do 20. novembra vrne vplenjene stvari, ne bo kaznovan.

NEMČIJA PROSI WILSONA ZA ŽIVILA.

Berlin, 16. nov. Vojni urad je prosil Wilsona za 75.000 ton masti, 150.000 ton mesa in četrt milijona ton žita. Ni še gotovo, če bo Wilson tej prošnji ustregel.

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Odgovorni urednik: Josip Gostinčar v Ljubljani. Katoliška tiskarna v Ljubljani.